

Iwona Górny

Kraków

ZAKOPANE W KRAKOWIE

Zakochani w Zakopanem, Zofia Weiss Gallery
w Krakowie, wystawa 11.11.2022–2.01.2023 r.

W Krakowie w Zofia Weiss Gallery przy ul. Podwale 6 zorganizowano w listopadzie 2022 roku wystawę *Zakochani w Zakopanem*. Inicjatorkami i kuratorkami wystawy były Zofia Weiss i Anna Zadziorko.

Wystawa otwarta została nieprzypadkowo 11 listopada w Święto Niepodległości. Pomysłodawczyniom tego przedsięwzięcia zależało na podkreśleniu wkładu sztuki Podhala i siły z nią związanej w świadomość narodową Polaków. Celem też było pokazanie stolicy polskich gór, jako ważnego ośrodka kulturotwórczego, a nie tylko miasta o możliwościach sportowo-rekreacyjnych. W galerii Zofii Weiss eksponowana była twórczość prawie trzydziestu artystów reprezentujących różne epoki i różne środki przekazu, od malarstwa, rysunku, tkaniny po rzeźbę. To historia sztuki od Młodej Polski do czasów współczesnych.

Jak zapewniała w omówieniu kuratorskim Zofia Weiss:

Wystawa *Zakochani w Zakopanem* uwodzi urokiem krajobrazów tatrzańskich oraz wysoką klasą prezentowanej sztuki. [...] Pokazuje siłę artystycznego środowiska Zakopanego oraz otwarcie się artystów z innych regionów na ten krajobraz i na tę kulturę.

[...] staliśmy się przystanią sztuki, która zrodziła się u podnóża naszych gór, a tworzyli ją zarówno artyści działający w środowisku Zakopanego, jak i ci, którzy odwiedzają to miejsce, czerpiąc z niego nieustanną inspirację.

Głównym tematem ekspozycji były oczywiście góry – to wokół nich skupiało się życie górali i to właśnie z górską przyrodą, krajobrazem jest związana twórczość artystów. Kolorowy Giewont Sylwii Biernacik (ur. 1976), nawiązywał do utkanego miękkiego kilimu, a duży, monochromatyczny, fakturalny, śnieżny szczyt Beaty Zuby do potęgi i surowości gór. Inne widoki Tatr pokazali również Andrzej Kacperek (ur. 1953), Stanisław Chomiczewski (ur. 1949), Paweł Kotowicz (ur. 1968), Nina Zielińska-Krudysz (ur. 1983), Igor Sikorski (ur. 1989), Jerzy Jędrysiak (ur. 1954). Środowisko artystów zakopiańskich młodszego pokolenia reprezentowała cyklem obrazów *Góra*

Archiwum galerii

– *Sacrum* Anna Schumacher (ur. 1975). Świat zwierząt mocno zaakcentowały *Orły* Khrystyny Hładki (ur. 1994). Orle pióra były symbolem kawalerskiego stanu, góralscy chłopcy wspinali się po nie na górskie szczyty, by zdobyć ozdobę do swych kapeluszy.

Nie brakowało portretów górali. Na plakacie wystawy znalazł się obraz Anny Jagodvej (ur. 1986) ukazujący dziewczynkę przyglądającą się spince góralskiej w kształcie parzenicy. Janusz Szpyt (ur. 1960) przedstawił rodzinę Galiców z Poronina oraz portrety innych górali w strojach regionalnych. Nie zabrakło legendarnych zbójników na niewielkich akwarelach Małgorzaty Flis (ur. 1962), zawisły też dekoracyjne obrazy bawiących się dzieci góralskich Moniki Krzakiewicz (ur. 1969). Studium portretów ludzi Podhala dopełniali górale w dynamicznym ujęciu na pracach autorstwa Jana Gąsienicy-Szostaka (1895–1949). Najstarsze dzieła to litografie z 1911 roku przedstawiające starego górala, autorstwa Władysława Jarockiego (1879–1965), oraz obraz olejny Stanisława Daczyńskiego (1856–1930) ukazujący głowę góralki. W metalowych podobrazach można było zobaczyć płaskorzeźby osób związanych z historią Zakopanego: Władysława hr. Zamoyskiego, Witkiewiczów: ojca i syna, Tadeusza Brzozowskiego i Jerzego Jędrysiaka. Na postumentach postawiono figury głów Antoniego Kenara i Juliana Tuwima. Wszystkie rzeźby wykonał Czesław Jałowiecki (ur. 1935).

W centralnym miejscu ekspozycji umieszczono komplet mebli z około 1900 roku, projektu Stanisława Witkiewicza (1851–1915), wykonany przez zakopiańskiego rzeźbiarza Wojciecha Brzegę (1872–1941). Na stole stały toczone z drewna naczynia Bartłomieja Obuszyńskiego (ur. 1970), a powyżej,

na ścianie wisały gobeliny Heleny Sułkowskiej-Pawlik (ur. 1940), absolwentki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie, pod której nadzorem artystycznym w latach 1966–1996 działały Zakopiańskie Zakłady Wzorcowe. Kuratorki wystawy mogły pochwalić się pozyskanym na to wydarzenie unikatowym kilimem o kwiatowym wzorze z lat 20. XX wieku, pochodzącym z pracowni, Kazimierza Brzozowskiego (1871–1945).

Ważnym motywem wystawy były prace poświęcone architekturze Podhala – przykładem są akwaforty Adama Kwaśnego (ur. 1954) czy *Willa Pod Jedłami* namalowana przez Ewę Modrzejewską-Niemirską (ur. 1945) oraz akwarelowe studia snycerki drewnianej o wzorach podhalańskich z lat 30. XX wieku wspomnianego już Jana Gąsienicy-Szostaka.

Archiwum galerii

O dorobku legendarnej postaci, jakim był góralski artysta i muzykant Władysław Trebunia-Tutka (1942–2012), twórca znanego nie tylko w Polsce muzykującego zespołu rodzinnego Trebuniów-Tutków, przypomniły jego dwie prace – obraz *Wesele góralskie* i tkanina artystyczna z motywem zbójnickim.

Mocne kolory patchworku Małgorzaty Mirgi-Tas (ur. 1978) nawiązywały do romskiej bajki o niedźwiadku. Jej dzieło *Przeczarowując świat* prezentowane było w Pawilonie Polskim na Biennale Sztuki w Wenecji w 2022 roku. Wyróżniającymi się kolorystycznie obrazami w stylu hasiorowskim była twórczość Andrzeja Słobodzińskiego (ur. 1939), a swoją niepozorną wielkością prace Tadeusza Brzozowskiego (1918–1987) i jego żony Barbary Gawdzik-Brzozowskiej (1927–2010).

Nie można nie wspomnieć o większych artefaktach rzeźbiarskich – rzeźbie Miroslava Mlkvika (ur. 1986) przedstawiającej postacie związane z historią Zakopanego, Helenę Modrzejewską i św. Brata Alberta Chmielowskiego, rzeźby sakralne Stanisława Cukra (ur. 1954), zasłużonego dyrektora Liceum im. Kenara – *Maryję* i dwa studia postaci św. Andrzeja Boboli.

Opowieść o świecie gór dopełniały czarno-białe fotografie Zbigniewa Ładygina (ur. 1950).

Uroczyste otwarcie wystawy nie mogło odbyć się bez muzyki góralskiej – wystąpiła Kapela Rodzinna Trebuniów-Tutków, częstowano także góralskimi serami i regionalnymi plackami. Miło było zaśpiewać wg słów Ewy Szelburg-Zarembiny „*Hej! Na krakowskim rynku kręcą się górale...*”

Zespół Trebuniów-Tutków z A. Zadziorko i Z. Weiss. Fot. I. Górny